† GALACTION

EPISCOPUL ALEXANDRIEI ŞI TELEORMANULUI



PASTORALĂ LA NAŞTEREA DOMNULUI

2018

EDITURA CARTEA ORTODOXĂ
ALEXANDRIA, 2018

ISBN 978-606-529-364-9

Această pastorală se va citi în toate bisericile parohiale şi în Sfintele Mânăstiri în ziua Praznicului Naşterii Domnului Nostru Iisus Hristos.

† GALACTION

DIN MILA LUI DUMNEZEU, EPISCOP AL SFINTEI EPISCOPII A ALEXANDRIEI ŞI TELEORMANULUI

TUTUROR DREPTCREDINCIOŞILOR CREŞTINI, CINULUI MONAHAL, PREACUCERNICILOR ŞI PREACUVIOŞILOR PĂRINŢI DIN ACEASTĂ SFÂNTĂ ŞI DE DUMNEZEU PĂZITĂ EPISCOPIE, HAR ȘI PACE DE LA HRISTOS DOMNUL, IAR DE LA NOI PĂRINTEASCĂ ÎMBRĂŢIŞARE ŞI ARHIEREASCĂ BINECUVÂNTARE

„Făcutu-ne-ai pe noi pentru Tine, Doamne și neliniștit este sufletul meu până nu se va odihni întru Tine!” [1]

Iubiţii noştri fii duhovniceşti,

Sub bolțile sfintelor noastre lăcașuri, an de an, ne întâlnim pentru a ne ruga împreună, slăvind pe Dumnezeu și pentru a da glas, prin cântări, bucuriei celei mari a omenirii, bucuria de la Naşterea Domnului Hristos. Adâncă recunoştinţă se cuvine să aducem acum Sfintei Treimi pentru marea iubire și milostivire revărsată peste întreaga creație. Căci aceasta este Sărbătoa-

1. Fericitul Augustin, *Mărturisiri*, trad. de pr. prof. Nicolae Barbu, în P.S.B., vol 64, Edit. IBMOR, Bucureşti, 1985, p. 63;

rea Nașterii Domnului, milă și bunătate fără de margini, după cum ne vestește dintru început sinaxarul praznicului de astăzi: *„Bunul Dumnezeu, văzând neamul omenesc chinuit de diavol, I S-a făcut milă de el...”* și a trimis în lume pe Fiul Său, cel Unul Născut, ca să mântuiască lumea. Mărturie despre aceasta aduce și Sfântul Apostol Ioan zicând: *„Și noi am văzut și mărturisim că Tatăl a trimis pe Fiul, Mântuitor al lumii”* [2].

Născut din Tatăl mai înainte veci, Fiul a venit în lume tot prin naștere, dar luând trup omenesc din Fecioara Maria, care Îl naște, mai presus de fire, după cum vestea cu mult înainte proorocul Isaia: *„Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel”* [3]. Acest Fiu, Unul-Născut, venind în lume, ne-a descoperit pe Dumnezeu: *„Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul cel Unul-Născut, Care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut”* [4]. El a împărtășit oamenilor viața veșnică de la Dumnezeu: *„Și aceasta este mărturia, că Dumnezeu ne-a dat viață veșnică și această viață veșnică este în Fiul Său”* [5]. Ne-a învățat că iubirea față de Dumnezeu și iubirea față de aproapele sunt cele mai înalte porunci pe care trebuie să le împlinească oamenii pe pământ: *„Și a-L iubi pe Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul, din tot cugetul și din toată puterea și a iubi pe aproapele tău ca pe tine însuți este mai mult decât arderile de tot și decât toate jertfele”* [6]. Și, voind să lămurească pe ucenicii Săi cu privire la dorința de mărire, care pune adesea stăpânire pe sufletul multor oameni, Cel născut ca un prunc Le-a spus că adevărata mărire

---

2. I Ioan IV,14;
3. Isaia VII, 14;
4. Ioan I, 18;
5. I Ioan V, 11;
6. Marcu XII, 33;

se dobândește prin virtutea de a te smeri ca un copil, smerenie fără de care nimeni nu poate deveni fiu al Părintelui Ceresc: *„Și chemând la Sine un prunc, l-a pus în mijlocul lor... Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, Acela este cel mai mare în împărăția cerurilor”* [7].

Un an se încheie și altul nou stă gata să înceapă. Facem socoteala nevoințelor noastre, a bucuriilor și a întristărilor din anul care a trecut și ne pregătim pentru un nou început. Medităm și ne reculegem, încercând să facem cele mai bune alegeri pentru viața noastră. Sub povara grijilor lumești nu ne gândim la suflet și la mântuire. De aceea Sărbătoarea Sfintei Întrupări este vreme de a încerca să găsim adevăratul sens al vieții noastre, rostul nostru pe acest pământ. Potrivit învățăturii Sfintei noastre Biserici omul este alcătuit din trup pământesc și din suflet dăruit din suflarea de viață a lui Dumnezeu. Astfel, omul este orientat în sus, spre cer, fiind înzestrat de Dumnezeu cu o neliniște sfântă, cu un dor după cer. Acest dor nu-i dă omului odihnă și pace în această lume trecătoare. El va căuta mereu lumea cerească, pe Creatorul și Dumnezeul său.

Această stare de neliniște și de căutare a omului a fost surprinsă magistral de Fericitul Augustin atunci când spune: *„Făcutu-ne-ai pe noi pentru Tine, Doamne, și neliniștit este sufletul meu până nu se va odihni întru Tine!”* La acest strigăt răspunde glasul plin de iubire și dătător de nădejde al Mântuitorului Hristos pe care și noi Îl auzim zicând: *„Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi”* [8]. Înțelegem așadar, că aceasta este vocația noastră și rostul în viață al unui adevărat creștin: acela de a-L căuta pe Dumnezeu cu toată ființa

---

7. Matei XVIII, 2, 4;
8. Matei XI, 28;

sa și de a trăi viața în așa fel încât sufletul său să devină iesle caldă și curată în care Dumnezeiescul Prunc să se nască.

Începutul căutării lui Dumnezeu este făcut tot de El, căci El ne caută pe noi mai întâi. Prin neascultare păcătuind în rai și, sub povara rușinii păcatului fiind, nu Adam îl caută pe Dumnezeu să-i spună *„Doamne, am greșit! Te rog, iartă-mă!"*, ci Dumnezeu Îl caută pe Adam strigându-l *„Adame, unde ești?"*. Înțelesul acestei întrebări nu este *„în ce loc ești"*, ci este acela de *„ce ai făcut?"*, *„în ce stare ai ajuns?"*. Nu oaia cea pierdută pleacă în căutarea păstorului, ci Păstorul cel Mare al oilor lasă cetele cereștilor și netrupeștilor Puteri și pleacă cerurile coborându-Se pe pământ în căutarea oii celei pierdute, a omului care a rătăcit calea și care, fără ajutor de sus, nu o mai poate găsi. Întruparea Fiului lui Dumnezeu ne dă putința și cunoștința de a pleca în căutarea lui Dumnezeu. *„Nașterea Ta Hristoase Dumnezeul nostru răsărit-a lumii lumina cunoștinței"* răsună troparul praznicului de astăzi.

Înainte de venirea lui Hristos pe pământ starea omenirii nu era atât aceea de căutare a lui Dumnezeu ci, mai ales, aceea de așteptare, de dor, de sete după Dumnezeu, fără posibilitatea de a-și potoli această sete. De aceea imnografii acestui slăvit Praznic Îl numesc pe Pruncul Sfânt *„Așteptarea neamurilor"* [9] și, teologhisesc, zicând în același sens: *„Băutura cea nouă după care David, de demult, însetând, a poftit să o bea vine să izvorască în peștera Betleemului și să potolească setea, care a fost mai înainte în sufletul lui Adam și al lui David, din care, după trup se naște Hristos"* [10].

---

9. Mineiul pe Decembrie, *Stihira glas 1*, p. 383;
10. Ibidem, *Cântarea a 4-a*, p. 306;

Odată cu Naşterea Domnului Hristos, aşteptarea se transformă în împlinire. Chiar și *„pământul”* cel blestemat de Dumnezeu, care rodeşte *„spini și pălămidă”* [11], exilul celor osândiți, primeşte pacea. Vestea vine tot de sus, o aduc Sfinții Îngeri: *„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!”* [12]. Noi primim *„lumina cunoștinței”*, iar magii, cei de Dumnezeu căutători, primesc steaua și, căutându-L, Îl și găsesc. Și noi Îl vom afla dacă vom înțelege că *„taina cea din veac ascunsă”* astăzi, pentru noi și pentru a noastră mântuire, s-a arătat. Au înțeles-o dreptul Iosif și păstorii cei cu sufletul curat, au înțeles-o magii cei înțelepți, a înțeles-o chiar înainte de a-și da duhul, tâlharul cel răstignit de-a dreapta Mântuitorului, a înțeles-o Sfântul Apostol Pavel pe drumul Damascului. De asemenea, au înțeles pe deplin această negrăită taină toți Sfinții și Mucenicii Sfintei noastre Biserici care au avut convingerea că scurta ființare a omului pe acest pământ nu este altceva decât un drum de pe pământ la cer, o sfântă cărare ce duce de la chip la asemănare. În schimb, Irod nu a înțeles Taina Sfintei Întrupări și, deși L-a căutat, nu L-a aflat pe Pruncul Sfânt, după cum nici Iuda *„cel rău credincios n-a vrut să înțeleagă”*.

Ne putem întreba, noi creştinii de astăzi, cum putem să ajungem la înțelegerea Tainei Sfintei Întrupări. Un prim pas este asumarea evenimentului sfânt. Domnul Hristos S-a născut pentru mântuirea tuturor oamenilor. Dar, pentru ca acest eveniment să devină lucrător în noi, el trebuie asumat de fiecare creștin în parte. Omul trebuie să se deschidă liber lui Dumnezeu, ca Dumnezeu să lucreze în el. Nu putem tăgădui nici unul

---

11. Facere III, 17-18;
12. Luca II, 14;

dintre noi că există în sufletul nostru dorința de a preamări pe Dumnezeu, dorința după pacea adevărată, dorința de a gândi drept și de a simți adevărul lui Dumnezeu, dorința de a dovedi prin faptele noastre că suntem creați după chipul lui Dumnezeu. Dar, parcă în sufletele noastre, ispitele și greutățile acestei lumi țin sub lacăte grele tot ce este mai bun și mai frumos în noi.

Prunc Sfânt care, pentru noi, astăzi Se naște, are tocmai această putere, să descătușeze sufletul nostru pentru a scoate la lumină tot ce este prețios, curat și sfânt în ființa noastră. Trebuie doar să asumăm evenimentul, să-l facem al nostru, să-l trăim în chip cât mai desăvârșit, încât să putem rosti din adâncul inimii, cu toată credința, asemenea Sfinților Apostoli: *„Doamne, iată noi am lăsat toate și am urmat Ție"* [13]. Această renunțare la toate și urmare a Domnului implică o nouă cale, o nouă condiție existențială, un nou mod de viață.

Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, deși s-a petrecut istoric, în timp, nu încetează să ofere, an de an, fiecăruia dintre noi, șansa unui nou început. Actualitatea duhovnicească a Nașterii Fiului lui Dumnezeu este evidențiată de imnografii Sfintei Sărbători care grăiesc: *„Fecioara astăzi pe cel mai presus de ființă naște"* [14], *„Astăzi Hristos în Betleem Se naște din Fecioara. Astăzi Cel fără de început Se începe și Cuvântul Se întrupează"* [15]. Cuvântul *„astăzi"* devine pentru cei credincioși bucuria unei noi șanse, a unei noi vieți cu Hristos și în Hristos, un început de drum care pornește de aici și, prin credință și fapte bune, merge către Împărăția lui Dumnezeu.

---

13. Marcu X, 28;
14. Mineiul pe Decembrie, *Condacul, glasul al 3-lea*, p. 390;
15. Ibidem, *Slavă... Și acum, glasul al 2-lea*, p. 395;

Dreptmăritori creştini,

Prin Întruparea Mântuitorului Hristos apune o lume și alta se naşte; se stinge o împărăție a păcatului și a morții și se instaurează una a mântuirii şi a vieții. Naşterea Domnului nu este o sărbătoare ca oricare alta, ci ea este singura sărbătoare care vine din cer. În timp ce toate celelalte pleacă de pe pământ spre cer, aceasta este singura care coboară din cer. Sfinții Părinți ai Bisericii noastre, păstrători și apărători ai dreptei credințe, care au vărsat lacrimi și sudori, adunând în sufletele lor stropi de lumină și comori de înțelepciune și viață, au numit-o pe drept cuvânt *„temelie a tuturor sărbătorilor.”* Sfântul Ioan Gură de Aur, înfruntând pe ereticii vremurilor sale care negau dumnezeirea Fiului lui Dumnezeu, arată cât de mare și de necuprinsă cu mintea este minunea Sfintei Întrupări spunând: *„Naşterea Domnului este cea mai cinstită și cea mai înfricoșătoare decât toate sărbătorile. De la această sărbătoare au luat început: Teofania, adică Botezul Domnului; Paștile cele Sfinte și Rusaliile. Dacă Hristos nu S-ar fi născut după trup, nu S-ar fi botezat, adică Boboteaza; nu S-ar fi răstignit, adică Paștile; nu ar fi trimis Duhul, adică Cincizecimea. Prin urmare, din sărbătoarea Nașterii Domnului izvorăsc aceste praznice, așa cum dintr-un izvor curg felurite râuri. Dar nu numai pentru această pricină e drept să se bucure ziua aceasta de întâietate între sărbători, ci și din pricină că ceea ce s-a petrecut într-însa e mai înfricoșător decât în celelalte. Era firesc ca Hristos să moară, odată ce S-a făcut om; chiar dacă n-a făcut păcat, totuși a luat trup muritor. Dar să fie Dumnezeu și să voiască să fie om și să sufere să Se coboare atâta, cât nici mintea n-o poate primi, aceasta este ceea ce ne umple de frică*

și de spaimă” [16].

Dacă am crede că aceste cuvinte ale Sfântului Părinte sunt potrivite numai pentru vremurile păstoririi sale mult ne-am păgubi. Ele sunt la fel de vii și de actuale întocmai ca minunea Întrupării Domnului și ni se adresează și nouă, celor de astăzi. Frica și teama care ne-ar cuprinde gândind la smerenia fără de seamăn a Fiului lui Dumnezeu care Se face Om pentru ca noi să ne facem *„părtași dumnezeieștii firi”* se cuvine să trezească în noi un sentiment de responsabilitate deosebită. Unei asemenea mari iubiri a lui Dumnezeu față de noi suntem datori să-i răspundem cu toată dispoziția noastră sufletească, conștienți de harul pe care l-am primit. Dacă cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi a părăsit slava dumnezeiască spre a se împărtăși de lutul nostru, spre a noastră mântuire și noi suntem obligați, la rândul nostru, să imităm smernia Sa, spre a dobândi mântuirea.

Dar, pentru a ne bucura de această mântuire suntem chemați la o conformitate voită, prin exercițiul libertății noastre, cu lucrările harului lui Hristos. Pe scurt spus, pentru a ne împărtăși de roadele Nașterii Fiului lui Dumnezeu ne sunt necesare faptele credinței.

Asupra acestor învățături ne îndeamnă să poposim Sfântul Teolipt, luminătorul Filadelfiei, atunci când zice: *„Întrupându-Se, Dumnezeu Cuvântul a descoperit tainele Împărăției cerești și a arătat în preacuratul Său trup lucrurile mântuirii. Pentru ca viețuind pe urmele Lui să intrăm împreună cu El în odaia de nuntă a slavei, făcându-ne comoștenitori ai Lui potrivit bogăției harului și bunătății Lui față de noi. Vezi, așadar, lucrurile uimitoare făcute din pricina ta și înnoiește-te du-*

16. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvântări împotriva anomeilor. Către iudei*, Editura IBMBOR, București, 2007, p. 99;

hovnicește, ca să nu cazi din harul de care te-ai învrednicit" [17].

Taina Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, ca arătare a iubirii și bunătății covârșitoare a lui Dumnezeu față de oameni, ne aduce multă lumină și multă speranță în suflet și ne îndeamnă la înnoire duhovnicească, la o neîncetată lucrare a faptelor bune. Nașterea Domnului din Preacurata Fecioară, colindele, datinile, bradul de Crăciun, prospețimea Anului Nou, apele sfințite ale Bobotezei, sunt o chemare la o înaltă trăire duhovnicească. Ele sunt menite să ne abată de la grijile mărunte și deșarte și să ne amintească faptul că putem fi mai buni, mai frumoși și mai curați sufletește. Cu tristețe, vedem că sunt și creștini care sărbătoresc un Crăciun fără Hristos, o Bobotează fără aghiasmă și un An Nou plin de desfătări și petreceri, de multe ori conturate ca un stil de viață. Aceștia, în loc să împlinească adevăratele jertfe ale Domnului: mila și iubirea față de cei aflați în necazuri și nevoi, se întorc de la Liturghia de Crăciun numai pentru a mânca, pentru a bea și a se veseli, oferind cadouri celor dragi și trăind viața pe mai departe într-un mediu confortabil și liniștit. Acestor creștini și nouă tuturor un alt Sfânt Părinte al Bisericii ne dă povață spre duhovnicească întărire, spunând: *„Sărbătoare bună și lui Dumnezeu plăcută este unde împreună serbează Hristos, unde se săvârșesc sărbătorile Lui și se cinstesc Dumnezeieștile Scripturi. Și împreună serbează Hristos acolo unde creștinii sunt adunați întru Numele Său, întru dragoste, fără de vrajbă și fățărnicie. Împreună serbează Hristos acolo unde săracii sunt ajutați, unde sărmanii sunt mângâiați, unde străinii sunt primiți"* [18].

17. Sfântul Teolipt al Filadelfiei, *Despre viața ascunsă în Dumnezeu - cuvinte duhovnicești, imne și scrisori*, ediția a II-a, Editura Deisis, Sibiu, 2010, p. 372;

18. Sfântul Efrem Sirul, *Cuvinte și învățături*, tomul II, ediția a II-a, Editura Bunavestire, Bacău, 2006, p. 314;

Iubiţi fii sufleteşti,

Sărbătoarea Naşterii Domnului vine și trece odată cu ziua statornicită prăznuirii ei. Nimeni nu poate ține timpul pe loc. Pentru aceea, datori suntem să ne întrebăm cu ce folos sufletesc am rămas noi, ce am agonisit în cămara sufletului nostru. Prin Sfânta Sa Întrupare, Mântuitorul Hristos ne descoperă o nouă dimensiune a trecerii timpului. Timpul nu mai este povara propriei noastre finalități și conștiința continuă a morții, nu mai este drumul spre moarte, ci devine drumul spre viață. Astfel, fiecare clipă poate deveni o clipă a izbăvirii, a pocăinței. Făcându-Se om asemenea nouă, afară de păcat, Dumnezeu a ales calea smerită de a veni la noi, pentru că El vrea ca noi să răspundem iubirii Sale în mod liber, nu forțați. El se smerește într-atât încât poate fi primit sau refuzat de către noi. Izvor al luminii și al vieții, Hristos respectă libertatea persoanelor pe care le-a creat, nesilind pe nimeni să creadă în El, ci așteaptă ca iubirea lor să deschidă ochii spirituali ai credinței.

Iubirea pe care Dumnezeu o așteaptă de la noi este acea putere a sufletului omenesc care apropie și unește pe oameni între ei. Iubirea cere și ajută omului să se depășească pe sine. Ea ne îndreaptă privirile spre cei din jurul nostru, ne dă putința de a-l simți pe aproapele nostru, de a-i înțelege nevoile și dorințele și de a lucra spre împlinirea lor cu voie bună, căci *„iubirea nu caută ale sale”* [19]. Din ea pornește îndemnul uitării de noi înșine și tot ea ne pune pe umeri datoria ca *„noi cei tari să purtăm slăbiciunile celor neputincioși și să nu căutăm plăcerea noastră. Ci fiecare dintre noi să caute să placă aproapelui său, la ce este bine, spre zidire”* [20].

---

19. I Corinteni XIII, 5;
20. Romani XV, 1-2;

Primul mesaj adresat nouă, oamenilor, de către Îngerii cei ce cântau deasupra Betleemului, evangheliștii Nașterii lui Hristos, a fost acesta: *„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!”* [21]. Vestirea de „pace” se referă la pacea între popoare, care prin lăcomie, sete de putere și de dominație au provocat de-a lungul vremurilor atâta suferință în sânul omenirii. Îndemnul de *„bunăvoire între oameni”* se referă la relația dintre persoane sau grupuri sociale. Bunăvoirea nu este altceva decât îngăduință, deschidere către celălalt, credința că identitatea ta ca persoană sau grup se definește prin a celuilalt, că ai în tine destulă putere să-ți păstrezi intactă credința religioasă fără să o disprețuiești pe a altora. Altfel spus înseamnă iubire față de semeni, iubire care izvorăște dintr-alta mai mare: iubirea față de Dumnezeu.

Calea către *„bunăvoirea între oameni”* începe de fapt de la familie, de la *cei șapte ani de acasă*. Nașterea Domnului ca Prunc într-o familie ne cheamă astăzi să acordăm o grijă deosebită familiei, mai ales în vremurile pe care le trăim.

Criza familiei din zilele noastre, prin pierderea sfințeniei căsătoriei și prin pierderea legăturii dintre căsătorie și nașterea de prunci, face ca familia să devină o formă de conviețuire liberă, bazată pe individualism și realizarea de sine separată a soților, lipsită de orice comuniune a amândurora *„într-un trup”*, după cum a binecuvântat Dumnezeu prima familie în rai. Avem astăzi tot mai multe familii destrămate și tot mai mulți copii părăsiți. Știm însă că avem și multe familii adevărate, cu părinți iubitori și copii cuminți și, tocmai de aceea, vă îndemnăm să fiți veghetori la educația și buna creștere a copiilor dumneavoastră. Oferiți copiilor mai puțin televizor și mai multă lectură din cărți frumoase și, pe cât se poate, pagini alese din Sfânta Scriptură.

21. Luca II, 14;

Oferiți-le mai mult timp din timpul dumneavoastră, vorbiți cu ei, sfătuiți-i, învățați-i să rostească cu bucurie numele lui Dumnezeu și să-și iubească Biserica, Patria și Neamul.

Sfânta Biserică ne cheamă cu stăruință să-L căutăm pe Dumnezeu cu toată ființa noastră și, aflându-L, să lăsăm în urmă toate cele vechi ale noastre și să ne înnoim duhovnicește, să simțim și să trăim cu adevărat Taina coborârii la noi a Fiului lui Dumnezeu, purtând în suflete bucuria și mângâierea cu care au plecat păstorii de la Betleem. Să slujim cu mai multă sârguință pe aproapele nostru, arătând că am sădit și noi iubirea cea adevărată în inimile noastre, în care ne dorim ca Pruncul Sfânt *„să se nască și să crească, să ne mântuiască!”*

Cu nădejdea că aceste învățături și îndemnuri părintești nu vor rămâne doar *„cuvinte”*, ci se vor transforma în *„fapte”* în viața dumneavoastră, vă îmbrățișăm în Hristos Domnul nostru și vă dorim să petreceți Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului și ale Bobotezei cu pace deplină, iar Anul Nou 2019 să vă fie luminat și cu spor întru toate cele de folos!

La mulţi ani!

Al vostru, către Domnul, pururea rugător și de tot binele doritor,

† GALACTION

† Galaction

Episcopul Alexandriei și Teleormanului

Dată în reşedinţa noastră episcopală din Alexandria
la Praznicul Naşterii Domnului Nostru Iisus Hristos,
în anul mântuirii 2018.

